

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2406/2015
28.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље Г.М. из Б., чији је пуномоћник Б.Н., адвокат из Б., против туженог З.М. из Б., чији је пуномоћник М.М1., адвокат из Б., ради развода брака, поверавања и издржавања малолетне деце и заштите од насиља у породици, по тужби и по противтужби, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 399/15 од 22.07.2015. године, у седници одржаној 28.01.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 399/15 од 22.07.2015. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 761/13 од 20.02.2015. године, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака, закључен 01.09.2002. године у Београду, па је ставом другим изреке, самостално вршење родитељског права над малолетном децом странака, М.М.2, рођеним ... године и М.М.3, рођеним ... године, поверено мајци – тужиљи Г.М.. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да доприноси издржавању малолетног М.М.2 у висини од 12.000,00 динара месечно, почев од 18.02. до 30.04.2013. године и почев од 01.06.2013. године па убудуће док за то буду испуњени законски услови, а за издржавање малолетног М.М.3 9.000,00 динара месечно почев од 18.02.2013. године па убудуће док за то буду испуњени законски услови, односно укупно 21.000,00 динара месечно за оба детета, које ће плаћати сваког 01.-ог до 05.-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законског заступника малолетне деце – мајке Г., па је ставом четвртим изреке наложено тужиљи да у року од три дана од пријема пресуде обавести туженог о броју текућег рачуна на који ће вршити уплату издржавања за малолетну децу. Ставом петим изреке преко досуђених 21.000,00 динара до тражених 30.000,00 динара, као и у делу за издржавање малолетног М.2 за износ од 15.000,00 динара у периоду од 01.05. до 31.05.2013. године, тужбени захтев је одбијен као неоснован. Ставом шестим

изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем – туженим З.М., тако што ће се малолетна деца виђати са оцем једно поподне у току недеље сваког другог викенда и то од петка у 20,00 часова до недеље у 20,00 часова, те ће деца са оцем проводити очеву крсну славу, а са мајком мајчину крсну славу, своје рођендане ће прослављати наизменично са сваким од родитеља, док ће са оцем проводити пола летњег распуста и пола зимског распуста, с тим што ће отац по протеклу времена виђања малолетну децу предавати мајци, а све то почев од 20.02.2015.године. Ставом седмим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици тако што је забрањено туженом да на било који начин даље узнемирава тужиљу, те му је наложено да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиље. Ставом осмим и деветим изреке, констатовано је да ова мера заштите од насиља у породици остаје на снази шест месеци, а да евентуално изјављена жалба не задржава њено извршење. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се одреди мера заштите од насиља у породици тако што ће се наложити туженом да се исели из стана који се налази у Београду у улици ... број ..., да му се забрани да јој се приближи на удаљеност мању од 500 метара и да му се забрани приступ у простор око места становања тужиље и места рада тужиље, на удаљеност мању од 500 метара. Ставом једанаестим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тужени тражио да се заједничка деца парничних странака повере њему на самостално вршење родитељског права, а да се обавезе тужиља да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа по 10.000,00 динара месечно почев од 19.06.2013. године па убудуће, те да се одреди начин одржавања личних односа малолетне деце са мајком тако што би деца проводила са мајком једно поподне у току недеље сваки други викенд и сваки други државни и верски празник. Ставом дванаестим изреке, одбијен је предлог туженог за одређивање привремене мере којим је тражио да се малолетна деца повере њему на самостално вршење родитељског права, те да се одреди мера заштите од насиља у породици забраном тужиљи да га на било који начин даље узнемирава, а ставом тринаестим изреке, одбачен је предлог тужиоца да се одреди привремена мера забраном тужиљи да у деловима просторија стана у улици ... бр. ... у којима станује, а који је у власништву А.М., доводи и прима на смештај И. О.. Ставом четрнаестим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка плати 126.820,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 399/15 од 22.07.2015. године, жалба туженог је одбијена као неоснована и потврђена првостепена пресуда у ставу другом, трећем, шестом, седмом, осмом, деветом, једанаестом, тринаестом и четрнаестом изреке.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из става 1. овог члана, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, парничне странке су закључиле брак 01.09.2002. године, у коме је рођено двоје малолетне деце и то М.2, 16.06.2004. године и М.3, 13.12.2007. године. Међутим, због озбиљно и трајно поремећених односа међу парничним странкама, као и због физичког сукоба до кога је дошло 06.09.2012. године, тужиља је са малолетном децом трајно напустила заједницу живота са туженим. Оценом извештаја органа старатељства Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење 3., судови су утврдили да је најбољи интерес малолетне деце да се вршење родитељског права повери тужилји, која се од престанка фактичке заједнице живота парничних странака самостално и непосредно старала о деци, а која препознаје и на адекватан начин задовољава узрасне и развојне потребе малолетне деце, која су адаптирана на раздвојени живот родитеља и на боравак у домаћинству мајке. Судови су утврдили да тужиља са малолетном децом живи у дуплекс стану који је власништво А.М., мајке туженог, с тим што тужиља са децом живи на петом, а тужени на четвртм спрату истог стамбеног објекта, при чему станови имају одвојене улазе, а простори између станова нису повезани са унутрашње стране. Тужиља је запослена, остварује приход од око 68.000,00 динара месечно, нема других извора прихода и нема обавезу издржавања других лица осим малолетне деце. Тужени је такође запослен и остварује зараду у висини од око 65.000,00 динара месечно, а такође нема других прихода и нема обавезу издржавања других лица осим малолетне деце. Утврђено је да станови у објектима у којима живе парничне странке имају заједнички струјомер и трошкове струје плаћа тужени. Малолетни М.2 има ..., похађа ... разред основне школе, свира клавир, иде на фолклор и игра шах, а малолетни М.3, има ... година, иде у предшколско, за које се месечно плаћа 3.000,00 динара. Поред уобичајених потреба за исхраном, одећом, обућом и школским прибором, деца немају других потреба, тако да је за издржавање малолетног М.2 месечно потребан износ од 20.000,00 динара, а за малолетног М.3 15.000,00 динара месечно.

Судови су утврдили и да је током трајања заједнице живота парничних странака, тужени вршио психичко и физичко насиље над тужиљом – вређањем, претњама, омаловажавањем, праћењем и фотографисањем тужиље са пријатељима, а више пута и ударањем шаком по глави и другим деловима тела, гађањем предметима, гурањем. Сукоби парничних странака кулминирали су 06.09.2012. године, када је тужени, после краће свађе, у присуству сведока М.Р., више пута ударио тужиљу у пределу главе, по грудима, рукама, ногама, на који начин јој је нанео повреду у виду крвних подлива, када је дошло и до фактичког прекида брачне заједнице парничних странака. Утврђено је и да је тужени, и након доношења решења о привременој мери у овом поступку, прекршио одређену привремену меру и узнемиравао тужиљу 04.02.2013. године, тако што је ушао у стан у коме тужиља живи и покушао да је удари.

Имајући у виду напред утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, након адекватне оцене мишљења

органа старатељства, правилно применили материјално право из члана 67. и 77. у вези члана 6. и 266. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05), када су тужили, као мајци, поверили самостално вршење родитељског права над оба малолетног детета, налазећи да је то њихов најбољи интерес, јер тужила препознаје развојне потребе и проблеме деце која већ живе са њом, прихвата их и реализује на адекватан начин и спремна је да њиховом васпитању и образовању посвети нарочиту пажњу, при чему су деца већ прилагођена на живот са мајком.

Начин одржавања личних односа деце са оцем, као родитељем са којим деца не живе, уређен је уз правилну примену члана 272. став 2. истог закона. Родитељско право јесте лично право родитеља, али се врши искључиво у најбољем интересу детета, па Врховни касациони суд налази да су судови, приликом одлучивања о поверавању и уређењу личних односа малолетне деце са оцем, побијаном одлуком адекватно ценили да сва права и дужности које има родитељ коме су деца поверена, не сме да лишава родитељског права другог родитеља са којим деца не живе.

Побијаном одлуком исправно су оцењене и све релевантне околности предвиђене чланом 160. став 1. и 2. Породичног закона, које су од утицаја на одлуку о висини издржавања малолетне деце и то потребе деце према њиховом узрасту, као и могућностима туженог, утврђене у складу са чланом 160. став 3. истог Закона, имајући у виду његова примања и могућности за стицање прихода, али и уз оцену осталих околности које су од утицаја, посебно да тужени нема законску обавезу издржавања према другим лицима. Преко висине доприноса за које је тужени обавезан да учествује у издржавању малолетне деце, а до висине утврђених потреба оба детета, доприносиће тужила, као мајка и то како у материјалним средствима, тако и радом са децом који се огледа у издржавању, чувању, подизању, васпитавању, образовању и заступању других интереса деце, у мери у којој је то потребно ради заштите њихове личности, права и интереса. Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилно утврђена и висина обавезе туженог, као обвезника издржавања.

Нижестепени судови су утврдили да је тужени вређао, ударао, понижавао и омаловажавао тужилу, сада бившу супругу, чиме је над њом вршио физичко, психичко и вербално насиље, а циљ оваквог понашања је угрожавање душевног здравља и спокојства тужиле, као и њеног телесног интегритета, па су судови правилном применом одредбе члана 10. и 197. Породичног закона, утврдили да овако понашање представља вршење насиља у породици над тужилком, од стране туженог.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је изречена мера заштите од насиља у породици – забрана туженом да на било који начин узнемирава тужилу, уз налог да се уздржи од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања, којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиле, изречена уз правилну примену одредбе члана 198. став 2. тачка 5. Породичног закона, с обзиром да представља адекватну меру заштите од насиља према утврђеној врсти и обиму насиља. На овај начин остварује се и сврха изречене мере, односно спречавање и престанак описаног понашања туженог које представља насиље.

Имајући у виду да су судови утврдили да је најбољи интерес малолетне деце да буду поверена на самостално вршење родитељског права тужили, као мајци, то је правилно одбијен противтужбени захтев којим је тужени тражио да се малолетна деца повере њему на самостално вршење родитељског права, уз обавезу тужиле да доприноси издржавању малолетне деце и уз предлог за уређење начина виђања деце са мајком.

Тужени ни на који начин није доказао да боравак И.О. у стану у коме живи тужила са децом (у коме не живи и тужени), представља било који вид насиља у породици, па Врховни касациони суд налази да није ни било места усвајању предложене мере заштите од насиља забраном тужили да у просторије стана у коме живи доводи и прима на смештај И.О.. То значи да је ову меру туженог суд био у обавези да одбије, док је побијаном одлуком предложена мера одбачена, али с обзиром да су правне последице одбацивања и одбијања предложене мере заштите од насиља исте, то Врховни касациони суд налази да то не утиче на законитост одлуке у овом делу, а што и супротне наводе ревизије чини неоснованим.

Наводима ревизије којима се оспорава утврђено чињенично стање, не доводи се у сумњу заштита најбољих интереса малолетне деце, па приликом одлучивања, Врховни касациони суд ове наводе није ни ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**